Consell Superior de la Justícia
Principat d'Andorra

INFORME: relatiu a l'avantprojecte de llei qualificada dels drets de les persones amb discapacitat

ANTECEDENTS

Des del Ministeri d'Afers Socials, amb data 15 de juny del 2026, es dona trasllat al Consell Superior de la Justícia de l'avantprojecte de Llei ans esmentat als efectes establerts a l'article 37 de la Llei qualificada de la Justícia, endavant "el projecte". La sol·licitud es tramet amb caràcter d'urgència.

NORMATIVA I DOCUMENTACIÓ

- Constitució andorrana;
- Conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre del 2006;
- Llei qualificada de la justícia, del 3 de setembre del 1993;
- Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat de 17 d'octubre del 2002;
- Llei 27/2017, del 30 de novembre, de mesures urgents per a l'aplicació del Conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre del 2006;
- Llei 24/2025, del 13 de novembre, d'accessibilitat universal;
- Llei 22/2021 de 17 de setembre de text consolidat del Codi de procediment civil
- Codi de procediment penal, de 10 de desembre de 1998;
- Llei 9/2022, del 7 d'abril del procediment contenciós administratiu;
- Llei 14/2023, del 3 de juliol, de text consolidat del Codi de l'Administració;
- Acord del Consell General sobre criteris de concepte i de forma per a l'elaboració de les proposicions i dels projectes de llei, de 26 de novembre del 2001;
- Avantprojecte de Llei qualificada dels drets de les persones amb discapacitat;
- Informe del Tribunal Superior de Justícia, de 22 de juny del 2026;

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=26a1fe6e-eba1-4598-809f-4cafcbf821e3 emprant el codi segur de verificació.

Consell Superior de la Justícia
Principat d'Andorra

CONSIDERACIONS

Examinat l'avantprojecte de Llei tramès, cal fer les següents consideracions:

- **Pel que fa a la forma**

Caldrà revisar el projecte per tal d'adequar-se a les prescripcions establertes a l'Acord del Consell General sobre criteris de concepte i de forma per a l'elaboració de les proposicions i dels projectes de llei, de 26 de novembre del 2001.

Igualment, convé realitzar una revisió lingüística del text, així com una revisió de la numeració de l'articulat i la subdivisió en apartats, ja que s'han detectat certes errades de transcripció i/o numeració.

- **Pel que fa al contingut**

I. Prèvia

Inicialment, cal advertir que la sol·licitud amb caràcter d'urgència de l'emissió d'aquest informe impedeix realitzar una acurada valoració del projecte i obtenir les valoracions dels òrgans judicials i fiscals de forma idònia. En qualsevol cas, s'adjunten al present informe les consideracions realitzades per alguns òrgans jurisdiccionals.

D'altra banda, la norma ha estat tramesa de forma parcial, ja que no inclou les disposicions addicionals, transitòries i finals necessàries per a la seva correcta implementació, motiu pel qual la valoració efectuada en aquest informe es veu parcialment limitada. En qualsevol cas, resulten indispensables certes disposicions que incloguin una transició normativa de reconeixements previs, possibles expedients en curs (CONAVA), termini de desplegament reglamentari o dels protocols i adaptacions necessàries entre d'altres, tan importants com l'entrada en vigor que contempli en termini necessari d'adaptació dels organismes afectats per la implementació.

II. Generals

L'ordenament andorrà ha anat evolucionant des de la Llei de garantia dels drets de les persones amb discapacitat del 17 d'octubre del 2002, continuada amb la ratificació del Conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre del 2006 i amb la Llei 27/2017, del 30 de novembre, de mesures urgents per a l'aplicació del Conveni, així com amb les normes sectorials en matèria d'accessibilitat universal, educació, salut, serveis socials i

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=26a1fe6e-eba1-4598-809f-4cafcbf821e3 emprant el codi segur de verificació.

Consell Superior de la Justícia
Principat d'Andorra

sociosanitaris, treball, seguretat social, procediment administratiu i accés a la justícia. Aquest projecte, tal com l'exposició de motius revela té, per tant, la vocació d'ordenar, actualitzar i reforçar aquest marc normatiu sota una lògica més coherent de garantia de drets, i no només de prestació de serveis o de protecció social.

Així, en termes generals, aquest text suposa un pas endavant en el procés d'adequació de l'ordenament jurídic andorrà al Conveni de Nova York. Cal mencionar, que aquest Conveni comporta el canvi de paradigma en la concepció jurídica de la discapacitat, en la mesura que desplaça progressivament els enfocaments assistencials o substitutius i situa al centre la dignitat inherent de la persona, l'autonomia individual, la igualtat d'oportunitats, la no-discriminació, l'accessibilitat universal, la participació efectiva i la vida independent.

Des d'aquest prima, cal dir que el text proposat presenta un avanç important en el nostre ordenament respecte del marc regulador anterior i que s'alinea en gran part a les prescripcions del Conveni de Nova York, fet que el Consell valora de forma positiva, tot i això invita a la reflexió en diferents aspectes sobre certes qüestions tècniques i jurídiques.

III. Part dispositiva

Cal destacar, amb afectació a tot l'articulat, que el concepte d'Administració pública ve definit al Codi de l'Administració (articles 12 i 13) d'una manera molt taxativa, en canvi, l'ús que fa la norma d'aquest concepte s'estén a òrgans no encabits en aquesta categoria. Així, el Consell Superior de la justícia no ho és en sentit estricte, tampoc els òrgans jurisdiccionals i el ministeri fiscal, per tant, es recomana que s'empri una terminologia que abasti aquests actors, indiscutiblement, afectats pels manaments d'aquesta norma, i s'eviti qualsevol dubte en relació amb el principi d'independència judicial encarregant funcions d'aquests òrgans a l'Administració de justícia de forma genèrica. Una altra opció possible passaria per definir l'abast del concepte en l'article 2.

Igualment, i amb afectació general convindria estudiar les nombroses ocasions en què el text usa la remissió al desenvolupament reglamentari. Així, cal esmentar que aquesta possibilitat de delegació no pot encabir aspectes amb reserva de llei. En aquests termes caldria revisar, entre altres preceptes, l'article 41 relatiu a la seguretat social, o el 32.2 relatiu al finançament, ja que, hi ha certs aspectes que la llei ha de contemplar de forma directa.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=26a1fe6e-eba1-4598-809f-4cafcbf821e3 emprant el codi segur de verificació.

Consell Superior de la Justícia
Principat d'Andorra

Article 7. *Dret a un igual reconeixement com a persona davant de la Llei i a la capacitat jurídica*

L'article 7, estableix a l'apartat 2 que totes les persones amb discapacitat tenen capacitat jurídica per exercir els drets dels quals són titulars, d'acord amb la seva capacitat natural en els termes previstos en la legislació vigent en matèria de personal i família. L'apartat 4 menciona la representació designada per l'autoritat judicial. Tot i que la finalitat és l'escaient la redacció podria ajustar-se més al paràmetre establer a l'article 12 del Conveni, allunyada d'aquest extrem i orientada cap a la figura del suport i no a la de la substitució, (eliminant les referències a la representació) semblaria suficient amb referir-se a les "...*persones designades per l'autoritat judicial per exercir-les*..."

Article 26. *Drets de la persona amb discapacitat en retenció, processada o en detenció*

L'ús del terme "retenció" genera dubtes des de la perspectiva de la seguretat jurídica, atès que no constitueix una categoria jurídica definida en el nostre ordenament. Si la voluntat és garantir la protecció de les persones amb discapacitat des del primer moment del contacte amb les autoritats públiques, es recomana substituir aquesta expressió per una referència a la permanència en dependències policials o judicials o, de manera més general, a qualsevol situació de custòdia per part de les autoritats públiques.

Altrament, l'expressió "ajustos de procediment" és incerta, ja que, el text no estableix una definició precisa, més enllà de la definició d' "ajustos raonables" establerta a l'article 2. Es podrien vincular ambdós criteris, i si més no, precisar la limitació de la càrrega desproporcionada en el cas dels "ajustos de procediments", per fer viable la seva aplicació.

Article 46. *Mesures relatives a la participació a la vida política, pública i social*

Caldria adaptar la terminologia de "tutela i curatela" als textos vigents (Llei 30/2022, del 21 de juliol, qualificada de la persona i de la família) i la vocació del Conveni de Nova York, en els termes de suport.

Article 52. *Mesures relatives al respecte de la vida privada i de la intimitat*

En relació amb l'article 52, cal precisar que les ingerències a la intimitat, la vida privada i familiar de les persones amb discapacitat que resulten protegides han de ser totes aquelles "il·legítimes", ja que es tracta d'un dret no absolut que ha estat delimitat dins el nostre ordenament jurídic.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=26a1fe6e-eba1-4598-809f-4cafcbf821e3 emprant el codi segur de verificació.

Consell Superior de la Justícia
Principat d'Andorra

Article 54. *Mesures relatives a la retenció, el processament i la detenció de les persones amb discapacitat*

Novament, al llarg de la redacció d'aquest article apareix el concepte "retenció" i l'expressió "ajustos processals", sobre els quals ens remetem a les consideracions anteriors.

Altrament, i en relació amb l'apartat segon, insistim, en el fet que caldria evitar referir-se en termes de "representació", ja que es tracta d'un dels paràmetres més forts que limita el Conveni de Nova York i emprar conceptes més alineats amb aquest instrument. Veieu l'article 3 de la Llei 30/2022, en relació amb la capacitat jurídica (*Les persones majors d'edat amb discapacitat poden exercir la seva capacitat jurídica, quan sigui necessari, per mitjà de mesures de suport ordenades per la mateixa persona o proveïdes per l'autoritat judicial en el seu interès o per mitjà de suports de fet*).

D'altra banda, es podria mencionar en aquest article a "*les persones de suport de la comunicació o de la interacció*", concepte emprat a la Llei 24/2025, del 13 de novembre, d'accessibilitat universal i que va modificar els codis de procediment, tant civil, com penal i la llei del procediment contencions administratiu, de manera que s'estableixi una connexió amb les figures existents a l'ordenament jurídic. La regulació del procediment d'urgència per part de la CONAVA -apartat cinquè- hauria de tenir també present aquesta circumstància.

Les mesures alternatives de l'apartat 6 haurien d'establir-se a criteri de la valoració de l'òrgan judicial i no de l'Administració de justícia, tal com s'ha precisat en les consideracions de caràcter general. Caldrà, per tant, fer una revisió acurada de les referències a l'administració de justícia dels articles destinats a aquesta matèria i substituir-les pels òrgans judicials i fiscals o els poders públics corresponents, quan escaigui.

Article 55. *Mesures relatives a la facilitació de l'accés a la justícia*

A més de la substitució dels termes d'Administració pública o Administració de justícia, tal com abans s'ha mencionat, cal esmentar que aquest precepte detalla a l'apartat primer els procediments precontenciós i els contenciosos. Aquesta diferenciació semblaria que avoca a haver de mencionar també els procediments d'altres jurisdiccions no contencioses com la jurisdicció voluntària. Seria convenient que la norma es manifestés en termes més generals.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=26a1fe6e-eba1-4598-809f-4cafcbf821e3 emprant el codi segur de verificació.

Consell Superior de la Justícia
Principat d'Andorra

D'altra banda, cal reflexionar sobre si la voluntat de l'apartat 2 és atorgar l'assistència lletrada gratuïta, amb independència del requisit econòmic que estableix el reglament del dret a la defensa i l'assistència tècnica lletrades, en tots els casos de presumpta discriminació per raó de discapacitat. Cal mencionar que aquest nou paràmetre, de ser així, comportarà la modificació del reglament esmentat.

Caldria que la referència de l'apartat cinquè a la promoció de l'ús de mecanismes de prova preconstituïda que eviti la reiteració innecessària de declaracions i exploracions, es remetés als termes legalment establerts.

Per acabar amb aquest article, cal mencionar que la seva redacció en termes tan genèrics (mesures necessàries) suposa un abast tan ample que pot dificultar la seva aplicació i el coneixement exacte de les responsabilitats dels actors intervinents.

Article 59. *Observatori Nacional de la Discapacitat*

Aquest article hauria d'incloure com a mínim la composició i certes garanties bàsiques -independència tècnica, per exemple- i no deixar al desenvolupament reglamentari aquests conceptes.

Article 61. *Comissió Nacional de Valoració*

La menció de l'article 61 relativa a persones de la seva confiança podria tenir en compte la figura ja existent l'article 30 de la Llei 24/2025, del 13 de novembre, d'accessibilitat universal, en l'àmbit judicial i policial sobre les *persones de suport de la comunicació o de la interacció.*

Capítol IV – *Infraccions i sancions. Règim sancionador*

Amb caràcter general cal mencionar que el règim regulat pot crear friccions de tipicitat, competència i *non bis in idem*. Caldria concretar millor quan opera la supletorietat (només s'aplicaria quan no existeixi tipus sectorial específic o quan aquest no protegeixi la conducta lesiva concreta), com és resolt la concurrència en la potestat sancionadora i com s'evita la doble persecució.

Article 67.- *Procediment sancionador*

La redacció de l'apartat 3 preveu la incoació de l'expedient disciplinari contra la persona al servei de l'Administració pública. Aquesta precisió no contempla l'obertura de diligències prèvies regulades a les normatives estatutàries del

PÀGINA: 6 de 8 DATA I HORA DE LA GENERACIÓ DE LA CÒPIA: 01/07/2026 08:06
Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=26a1fe6e-eba1-4598-809f-4cafcbf821e3 emprant el codi segur de verificació.

Consell Superior de la Justícia
Principat d'Andorra

personal de les administracions. Resultaria convenient que el precepte les inclogui com a fase inicial amb independència o no de la necessitat d'incoar un expedient disciplinari si del resultat de les mateixes es deriva aquesta oportunitat.

En relació amb la vinculació dels fets provats en fase sancionadora administrativa als efectes de la possible responsabilitat patrimonial de l'administració caldria que es delimités a les resolucions administratives "fermes". En qualsevol cas, podria crear conflictes si el cas comporta també l'obertura de procediments penals, els fets provats dels quals són vinculats per altres jurisdiccions.

Article 69. *Persones responsables*

Aquest article limita la condició d'autor responsable a les persones físiques o jurídiques. Caldria tenir en compte l'existència d'altres figures sense personalitat jurídica, però que són subjectes de dret, i que, per tant, podrien ser també autors, com per exemple les comunitats de propietaris.

Article 70. *Infraccions. Classes d'infraccions*

La precisió de l'apartat 2 en relació amb la definició de faltes lleus, com "*les que no hagin generat discriminació cap a les persones amb discapacitat*" semblaria, a priori, contradictòria amb el fet objecte de protecció de la norma: la discriminació. Qualsevol vulneració d'un dret podria encabir la discriminació. De fet, l'enumeració de les infraccions lleus ja preveu la discriminació en certs apartats (apartats b, f...). Caldria aclarir aquest concepte i modular la qualificació de les infraccions sota altre paràmetre.

Article 71. *Concurrència d'actuacions amb la jurisdicció penal*

En cas d'infracció penal seria convenient que les administracions concernides haguessin de posar en coneixement del Ministeri Fiscal o autoritat judicial els fets i no iniciar, directament, les accions penals que escaiguin.

Article 74. *Criteris de graduació en la fixació de les sancions*

La referència de l'apartat i) ii (*formar part del personal d'una administració pública, amb estatut de funcionari o no*), podria millorar-se per tal d'apropar-se més a les normatives reguladores d'aquests col·lectius (per exemple *al personal independentment del tipus de relació que la vinculi*).

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=26a1fe6e-eba1-4598-809f-4cafcbf821e3 emprant el codi segur de verificació.

Consell Superior de la Justícia
Principat d'Andorra

El supòsit iii d'aquest apartat (*ser tutor o curador de dret o guardador de fet de la víctima*) hauria d'incloure qualsevol persona a càrrec de les mesures de suport de la persona amb discapacitat, per tal d'evitar possibles llacunes (defensor judicial).

Andorra la Vella, 23 de juny del 2026

Josep Maria Rossell Pons
President

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=26a1fe6e-eba1-4598-809f-4cafcbf821e3 emprant el codi segur de verificació.